

Số: 79/2022/QĐST-VDS

Đông Anh, ngày 22 tháng 4 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

(V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự)

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐÔNG ANH – THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán- Chủ tọa phiên họp:* Ông **Trần Quang Tuyền**
- *Thư ký phiên họp:* Ông **Nguyễn Văn Hùng**.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp:*
Bà **Hoàng Thị Hồng Chiêm** – Kiểm sát viên.

Ngày 22/4/2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đông Anh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 47/2022/TLST-VDS ngày 17/3/2022 về việc: *Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 02/2022/QĐST-VDS ngày 12/4/2022 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Ông **Hoàng Hữu A**, sinh năm 1943; nơi cư trú: Xóm X, xã Y, huyện Z, thành phố Hà Nội.

Về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với: Bà **Đặng Thị Kim B**, sinh năm 1951; nơi cư trú: Xóm X, xã Y, huyện Z, thành phố Hà Nội.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai tại Tòa án, người yêu cầu ông Hoàng Hữu A trình bày:

Ông và bà Đặng Thị Kim B kết hôn với nhau năm 1971. Ông bà chung sống và sinh được 03 người con là Hoàng Hữu C, sinh 15/2/1973; Hoàng Hữu D, sinh 01/6/1974 và Hoàng Thị Thu E, sinh 30/10/1975. Sức khỏe của bà B trước đây bình thường, trước khi nghỉ hưu theo chế độ, bà B làm giám đốc công ty dược phẩm Đông Anh.

Khoảng 05 năm trước đây, bà B bắt đầu có các triệu chứng của bệnh mất trí nhớ, hay quên, hỏi đi hỏi lại một việc sau khi đã được nghe trả lời vài phút

trước đó. Từ khi phát hiện bệnh, gia đình ông đã đưa bà B đi khám và điều trị tại bệnh viện đa khoa Đông Anh. Mặc dù được điều trị nhưng bệnh của bà B không thuyên giảm mà có chiều hướng càng nặng thêm và được giới thiệu tới bệnh viện lão khoa trung ương. Tuy nhiên bệnh của bà B vẫn không giảm. Đến khoảng 02 năm trở lại đây thì bệnh ngày càng nặng hơn nữa, không nhận ra được người thân trong gia đình hay các sự việc mới xảy ra, chỉ hay nói nhảm về gia đình lúc con nhỏ; hay đi lang thang, không tự chủ được sinh hoạt cá nhân mà phải có người hỗ trợ.

Gia đình ông đã đưa bà B đến Viện pháp y tâm thần trung ương – Bộ Y tế để giám định sức khỏe. Theo kết luận của Viện pháp y tâm thần trung ương thì bà B bị bệnh mất trí nhớ trong bệnh Alzheimer, mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Nay ông làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Đặng Thị Kim B mất năng lực hành vi dân sự. Mục đích ông làm đơn để ông đại diện cho bà B thực hiện các giao dịch dân sự.

Anh Hoàng Hữu D là con đẻ của ông A và bà B có lời khai như sau: Từ năm 2000, anh không còn ở tại thôn X, xã Y mà vào Thành phố Hồ Chí Minh sinh sống. Tuy không ở cùng bố mẹ, nhưng anh vẫn thường xuyên về thăm bố mẹ. Những lần về thăm gia đình, qua bố cùng các anh chị em trong gia đình anh được biết: Khoảng 05 năm trước đây, mẹ anh là bà B bắt đầu có các triệu chứng của bệnh mất trí nhớ, hay quên, hỏi đi hỏi lại một việc sau khi đã được nghe trả lời vài phút trước đó. Từ khi phát hiện bệnh, gia đình anh đã đưa bà B đi khám và điều trị tại bệnh viện đa khoa Đông Anh. Tuy nhiên bệnh của mẹ anh vẫn không giảm; đến khoảng 02 năm trở lại đây thì bệnh ngày càng nặng hơn nữa, không nhận ra được người thân trong gia đình hay các sự việc mới xảy ra, chỉ hay nói nhảm về gia đình lúc con nhỏ; hay đi lang thang, không tự chủ được sinh hoạt cá nhân mà phải có người hỗ trợ. Gia đình anh đã đưa mẹ anh đến Viện pháp y tâm thần trung ương – Bộ Y tế để giám định sức khỏe. Theo kết luận của Viện pháp y tâm thần trung ương thì mẹ anh bị bệnh mất trí nhớ trong bệnh Alzheimer, mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Đến nay ông A làm đơn đến Tòa án, yêu cầu Tòa án tuyên bố mẹ anh là bà Đặng Thị Kim B mất năng lực hành vi dân sự, anh hoàn toàn nhất trí với quan điểm của ông A.

Tại phiên họp:

Ông Hoàng Hữu A vẫn giữ nguyên yêu cầu giải quyết việc dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp phát biểu quan điểm về thẩm quyền giải quyết vụ việc của Tòa án nhân dân huyện Đông Anh là đúng thẩm quyền; Thẩm phán, Thư ký tuân theo đúng quy định tố tụng dân sự, không có vi phạm. Sau khi đánh giá các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc, xác định bà Đặng Thị Kim B đã bị mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Do đó, chấp nhận yêu cầu của ông Hoàng Hữu A về việc tuyên bố bà Đặng Thị Kim B mất năng lực hành vi dân sự.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông A là người cao tuổi nên được miễn nộp lệ phí theo quy định tại khoản 2 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đông Anh nhận định:

[1] Về quyền yêu cầu và thẩm quyền giải quyết vụ việc: Ông Hoàng Hữu A là chồng hợp pháp của bà Đặng Thị Kim B, vì vậy ông A có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố bà B mất năng lực hành vi dân sự theo khoản 1 Điều 376 Bộ luật Tố tụng dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo Khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự. Bà Đặng Thị Kim B có nơi cư trú tại thôn X, xã Y, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội. Do đó, thẩm quyền giải quyết vụ việc thuộc về Tòa án nhân dân huyện Đông Anh theo quy định tại Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu của ông A:

Về tình trạng của bệnh tật của bà B: Theo lời khai của ông A, anh D, ý kiến những người hàng xóm của bà B, xác nhận của chính quyền địa phương thể hiện: Từ khoảng 05 năm trước đây, bà B bắt đầu có các triệu chứng của bệnh mất trí nhớ, hay quên, hỏi đi hỏi lại một việc sau khi đã được nghe trả lời vài phút trước đó. Đến khoảng 02 năm trở lại đây thì bệnh ngày càng nặng hơn nữa, không nhận ra được người thân trong gia đình hay các sự việc mới xảy ra, chỉ hay nói nhảm về gia đình lúc con nhỏ; hay đi lang thang, không tự chủ được sinh hoạt cá nhân mà phải có người hỗ trợ.

Sau khi Tòa án thụ lý việc dân sự Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, Tòa án đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà B. Tại Văn bản ghi nhận quá trình giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 40/2022/GĐSKTT và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 40/2022/KLGD cùng ngày 23/3/2022 của Viện pháp y tâm thần trung ương kết luận: *Tại thời điểm giám định, đối tượng Đặng Thị Kim B bị bệnh mất trí nhớ trong bệnh Alzheimer. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F00. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.*

Do vậy, yêu cầu tuyên bố bà Đặng Thị Kim B mất năng lực hành vi dân sự của ông Hoàng Hữu A là có căn cứ, phù hợp với Khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự nên được chấp nhận.

[3] Về việc giám hộ cho bà Đặng Thị Kim B: Theo quy định tại khoản 1 Điều 53 Bộ luật Dân sự, ông Hoàng Hữu A là người người giám hộ đương nhiên cho bà Đặng Thị Kim B. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Do đó, Tòa án không xem xét giải quyết theo quy định tại Khoản 3 Điều 46 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[4] **Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm:** Ông A là người cao tuổi nên được miễn nộp lệ phí theo quy định tại khoản 2 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14.

[5] Đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp là có căn cứ, phù hợp với quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 22; Khoản 3 Điều 46; Khoản 3 Điều 53; Điều 57; Điều 58 Bộ luật Dân sự;

- Khoản 1 Điều 27; Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 371; Điều 372; Điều 376; Điều 377 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Hoàng Hữu A.

Tuyên bố Bà ***Đặng Thị Kim B***, sinh năm 1951; nơi cư trú: Xóm X, xã Y, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội; căn cước công dân số: 001151004025 cấp ngày 31/7/2017 mất năng lực hành vi dân sự.

2. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Người giám hộ được đại diện cho bà B trong việc thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của bà B.

3. Lệ phí việc dân sự sơ thẩm: Ông A được miễn nộp tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

4. Người yêu cầu – ông Hoàng Hữu A có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 (Mười) ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Quyết định này có thể bị kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của pháp luật.

THẨM PHÁN- CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- VKSND huyện Đông Anh
- Lưu hồ sơ vụ việc.

(Đã ký)

Trần Quang Tuyền